

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้วิชาการต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดการศึกษาจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงนั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความชำนาญ รู้จักตนเอง และเข้าใจสังคม จนสามารถสร้างสรรค์ชีวิต สังคม และประเทศชาติให้ดีขึ้น (กรมสามัญศึกษา, 2524) การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เท่านั้นไม่เพียงพอ เพราะทรัพยากรของสถานศึกษาและโรงเรียนมีจำนวนจำกัด การนำทรัพยากรท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง ดังแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หมวด 2 ว่าด้วยแนวนโยบายการศึกษาของรัฐ ข้อ 23 ระบุว่า "รัฐพึงระดมเลือกสรรทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากรัฐ ท้องถิ่น เอกชน และผู้รับการศึกษา หาวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยคำนึงถึงความเสมอภาคระหว่างท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด" และหมวด 7 ว่าด้วยการระดมสรรพกำลังเพื่อการศึกษา ข้อ 54 ระบุว่า "รัฐพึงวางมาตรการในการระดมสรรพกำลังจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับภาระทางการศึกษา" (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2520) นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ได้มีนโยบายและมาตรการในการพัฒนาการศึกษาว่าด้วยการระดมสรรพกำลัง ตามนโยบายข้อ 8 กำหนดว่า "ระดมสรรพกำลังในการจัดและพัฒนาการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ พร้อมทั้งปรับปรุงจัดสรรและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษา โดยมีมาตรการดังนี้

1. สนับสนุนให้สถานศึกษาของรัฐระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ หรือจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
2. ปรับปรุงธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับในสถานศึกษาของรัฐ พร้อมทั้งหาทางให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม

3. พิจารณาย้ายทรัพยากรจากโครงการที่ไม่เหมาะสมไปใช้ในการดำเนินการของโครงการที่มีความเร่งด่วนและความจำเป็นมากกว่า

4. ให้มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งอาคาร สถานที่ อุปกรณ์ และบุคคลากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา

5. ให้มีสถานประกอบการและธุรกิจ เอกชน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากขึ้น ด้วยการให้สถานประกอบการ และโรงงาน เป็นแหล่งฝึกงานของนักเรียนนักศึกษาและการช่วยพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

6. ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรัฐให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ ตลอดจนการนิเทศให้สถานศึกษาของ เอกชนให้มากขึ้น

7. เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และการจัดการศึกษาของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2529)

จากมาตรการและนโยบายการศึกษาดังกล่าว สถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนจึงจำเป็นต้องนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังที่นักศึกษาระดับสูงได้มีความเห็น เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นดังนี้

Brown (1959) กล่าวว่า "การใช้ชุมชน เป็นแหล่งความรู้นั้นมีประโยชน์ต่อการศึกษา มาก เพราะ เป็นแหล่งวัสดุที่แท้จริงซึ่งสามารถจะศึกษาเป็นรูปธรรมได้ เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความรับผิดชอบ วินัยเพิ่มมนุษยสัมพันธ์ระหว่างกัน และทำให้นักเรียนสนใจเรียนดีขึ้น"

Kenworthy (1962) กล่าวว่า "ทรัพยากรท้องถิ่นช่วยเร้าความสนใจ เกิดประสบการณ์ตรง เข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาของท้องถิ่น รู้จักรักและหวงแหน อันนำไปสู่แนวคิดที่จะปรับปรุงท้องถิ่นให้ดีขึ้น"

สมาน แสงมะลิ (2521) ให้ทัศนะว่า "เนื่องจากมีทรัพยากรจำกัด จึงต้องระดมสรรพกำลังในด้านต่าง ๆ ทั้งในหน่วยราชการ กลุ่มชาวบ้าน และ เอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากที่สุด โดยร่วมมือประสานกัน"

เกษม ศิริสัมพันธ์ (2525) มีความเห็นว่า "การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ให้การสนับสนุน งบประมาณโดยตลอด เพราะการศึกษาที่มีไปจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียวย่อมจะมีประสิทธิภาพไม่ได้"

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดนโยบายด้านระดมสรรพกำลัง เพื่อพัฒนาการศึกษา ข้อที่ 9 คือ "เร่งระดมสรรพกำลังและทรัพยากรทั้งหลาย ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มีส่วนช่วยในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียน" โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยงานปฏิบัติการ เรียนการสอนจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สนองต่อนโยบายของกรมสามัญศึกษา ในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาถือว่างานวิชาการมีความสำคัญที่สุดในการช่วยพัฒนาสติปัญญา ทักษะและเจตคติของผู้เรียนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีคุณค่าต่อสังคม ให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของชาติ ดังนั้น เพื่อให้งานวิชาการของโรงเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ หากใช้เฉพาะทรัพยากรที่มีอยู่แต่ภายในโรงเรียนเท่านั้นไม่เพียงพอ เพราะโรงเรียนมีข้อจำกัดในด้านปริมาณและคุณภาพ การนำและระดมทรัพยากรท้องถิ่นที่มีอยู่ภายนอกโรงเรียนมาสนับสนุนงานวิชาการภายในโรงเรียนให้มากที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุดจึงจำเป็นอย่างยิ่ง และเนื่องจากท้องถิ่นแต่ละแห่งมีแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่องานวิชาการ การนำทรัพยากรท้องถิ่น เหล่านั้นมาใช้อย่างจริงจัง เป็นระบบทั้งทางตรงและทางอ้อม จะทำให้ประหยัดงบประมาณ ประหยัดบุคลากร และประหยัดเวลา ดังที่ กรมวิชาการ (2526) ได้กล่าวว่า

"การใช้หลักสูตร เป็นการปฏิบัติการของบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร หากดำเนินการเฉพาะภายในโรงเรียน เท่านั้นคงสัมฤทธิ์ผลยาก เพราะโรงเรียนมีข้อจำกัดทางด้านบุคลากร สถานฝึกปฏิบัติงานวัสดุอุปกรณ์การสอน งบประมาณ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อขจัดข้อจำกัดของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องนำทรัพยากรท้องถิ่นมา เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับประกอบการเรียนการสอนด้วย เพราะนอกจากจะขจัดข้อจำกัดของโรงเรียนแล้ว ชุมชนยังมีส่วนร่วม เข้ามามีบทบาทให้การจัดการศึกษาแก่นักเรียนร่วมกับโรงเรียนด้วย"

จากความสำคัญของทรัพยากรท้องถิ่นต่องานวิชาการที่กล่าวมา การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จึงต้องรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีคุณค่าในท้องถิ่นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความหมายและกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาระดับนี้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนเมืองหลวงที่มีสถานที่ตั้งอยู่เกือบจุดกลางของประเทศ เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการศึกษา ตลอดจนเป็นแหล่งความรู้และวิทยาการสมัยใหม่จำนวนมากมาย กรุงเทพมหานครจึงเป็นที่รวมของแหล่งทรัพยากรที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือทรัพยากรทางสังคม โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีจำนวน 106 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก จึงสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเหล่านั้นได้สะดวกและคล่องตัว เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งทรัพยากร และการคมนาคมสะดวก แต่โรงเรียนควรรู้จักนำทรัพยากรที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการมาใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสม จึงทำให้งานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ที่มุ่งฝึกฝนให้นักเรียนมีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญที่สามารถจะนำไปปฏิบัติและประกอบอาชีพจริงได้ หรือเพื่อให้รู้แนวทางที่จะศึกษาเพิ่มเติมตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคลได้ในที่สุด

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระดับมัธยมศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อต้องการทราบว่างานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครได้นำทรัพยากรท้องถิ่นประเภทใดบ้างมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องานวิชาการ ลักษณะการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้างในการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในโรงเรียนได้นำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีปัญหาน้อยที่สุด อันจะส่งผลให้การดำเนินงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และผลผลิตคือผู้เรียนมีคุณภาพสมตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ทรัพยากรท้องถิ่นที่จะศึกษา ศึกษาเฉพาะทรัพยากรท้องถิ่นที่ใช้ในงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร เท่านั้น
2. ทรัพยากรท้องถิ่นที่จะศึกษา จำแนกประเภทตามกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526) ได้แก่
 - 2.1 ทรัพยากรทางบุคคล
 - 2.2 ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น
 - 2.3 ทรัพยากรทางธรรมชาติ
 - 2.4 ทรัพยากรทางสังคมในชุมชนนั้น ๆ
3. งานวิชาการในการวิจัยครั้งนี้ จะครอบคลุมขอบเขตงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งกำหนดโดยกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529) ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 งานด้านการจัดการเรียนการสอน มีงานดังนี้
 - 3.1.1 หลักสูตร ได้แก่
 - เนื้อหาของหลักสูตร
 - การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น
 - การสร้างหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น
 - แผนการสอน
 - บันทึกการสอน
 - การจัดตารางสอน

- การจัดครู เข้าสอน การสอนแทน
- การจัดแผนการ เรียนและจัดนักเรียน เข้าแผนการเรียน
- การผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอน
- การพัฒนาครู อบรมครู เพื่อจุดประสงค์ในการ เรียนการสอน
- การจัดกิจกรรมในหลักสูตร

3.1.2 การเรียนการสอน (ชั้นปฏิบัติ) ได้แก่

- เทคนิคและวิธีการสอน
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน

3.1.3 การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ได้แก่

- วิธีการวัดและประเมินผล
- การสร้าง เครื่องมือ
- งานทะเบียน วัดผลและรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน

3.2 งานด้านสนับสนุนการเรียนการสอน มีงานดังต่อไปนี้

3.2.1 งานบุคลากร ได้แก่

- การปฐมนิเทศครูใหม่
- การพัฒนาและอบรมครูที่มีจุดประสงค์เพื่อการ เรียนการสอนโดยตรง เช่น การอบรมเรื่องการควบคุมการก่อสร้าง การเสริมสร้างจริยธรรม คุณธรรม ให้แก่นักเรียน

3.2.2 งานอาคารสถานที่ ได้แก่

- การใช้ห้องเรียน อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ และพื้นที่บริเวณปฏิบัติงาน

3.2.3 งานบริการ ได้แก่

- การแนะแนว
- การสอนซ่อม เสริม
- กิจกรรมนักเรียน

- โสภคศึกษา
- ห้องสมุด
- ห้องพยาบาล
- โภชนาการ

คำถามที่ต้องการคำตอบ

1. งานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นประเภทใดบ้าง มีลักษณะการใช้อย่างไร
2. การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นแต่ละประเภทในงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีปัญหาอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากร และการดำเนินการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการสามารถนำทรัพยากรท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์มากขึ้น อันจะส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในการเตรียมการป้องกันปัญหา และแก้ปัญหาค่าการใช้ทรัพยากรท้องถิ่น

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง บุคคล สถานที่ และวัสดุที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีประโยชน์ต่องานวิชาการ

ทรัพยากรทางบุคคลหมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัดพิเศษ ในวิชาการ และการอาชีพต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ทรัพยากรทางธรรมชาติ หมายถึง สภาพภูมิศาสตร์ ภูเขา พืช สัตว์ป่า ลักษณะของดิน น้ำ แร่ และสิ่งที่มีค่าของชุมชน ซึ่งมีอยู่ตามธรรมชาติ ทั้งในและนอกเขตกรุงเทพมหานคร

ทรัพยากรทางวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่สังเคราะห์ขึ้นใช้ทุกประเภทที่มีอยู่ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่องานวิชาการ

ทรัพยากรทางสังคมในชุมชนนั้น ๆ หมายถึง ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต
ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนในกรุงเทพมหานคร

การใช้ทรัพยากรท้องถิ่น หมายถึง สภาพหรือลักษณะการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้
กับงานวิชาการ

งานวิชาการ หมายถึง งานด้านการจัดการเรียนการสอน และงานสนับสนุนการเรียน
การสอนที่กำหนดโดยกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2529)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้เกี่ยวข้องกับงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 106 โรงเรียน ประกอบด้วย

1.1 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 106 คน

1.2 หัวหน้าหมวดวิชา 9 หมวดวิชา ๆ ละ 1 คน จำนวน 954 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 1060 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับคือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ
เป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะ
เป็นแบบสำรวจรายการและปลายปิด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็น
แบบสำรวจรายการ และปลายเปิด

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรในงานวิชาการของ
โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการและปลายเปิด

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าหมวดวิชา แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและปลายเปิด
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและปลายเปิด
- ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ และปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือวิจัย

การดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด
 2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด
 3. นำแบบสอบถามที่สร้าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง
 4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้
 5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อ เสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
 6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อ เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนำส่งและรับคืนแบบสอบถาม มีขั้นตอนการดำเนินงาน

ดังนี้

3.1 ขอบหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังกรมสามัญศึกษา เพื่อให้กรมสามัญศึกษาออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 106 โรงเรียน

3.2 ส่งแบบสอบถามไปยังแหล่งข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยแนบหนังสือ

ขอความร่วมมือของกรมสามัญศึกษาไปด้วย

3.3 รับคืนแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และมี

บางส่วนรับคืนทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อ เสนอข้อมูลในลักษณะ เดียวกัน

คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการ

แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ

วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบ

คำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในงานวิชาการ

วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบ

คำบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรในงานวิชาการวิเคราะห์

โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 5 บท พร้อมด้วยรายการ

อ้างอิงและภาคผนวก ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์

ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
วิธีดำเนินการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ รายการ

อ้างอิง ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย